

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudců Mgr. Evy Šonkové a JUDr. Karla Šimky v právní věci žalobce: **P. Č.**, proti žalované: **Česká advokátní komora**, se sídlem Národní třída 16, Praha 1, o žalobě na ochranu proti nečinnosti žalované, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 14. 4. 2014, č. j. 9 A 118/2013 - 38,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá.**
- II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalované **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalobou ze dne 3. 5. 2013 podanou u Krajského soudu v Českých Budějovicích se žalobce (dále jen „stěžovatel“) domáhal ochrany proti nečinnosti žalované a neprodleného vydání rozhodnutí o jeho žádosti o určení advokáta ze dne 18. 3. 2013. Krajský soud v Českých Budějovicích usnesením ze dne 24. 5. 2013, č. j. 10 Na 45/2013 – 3, postoupil věc Městskému soudu v Praze (dále jen „městský soud“), jenž stěžovatele přípisem ze dne 6. 8. 2013, č. j. 9 A 118/2013 – 11, vyzval k zaplacení soudního poplatku za podání žaloby. Stěžovatel na tuto výzvu reagoval žádostí o osvobození od soudních poplatků. Dne 1. 10. 2013 obdržel městský soud podání žalované, z něhož mimo jiné vyplynulo, že žalovaná stěžovateli přípisem ze dne 30. 9. 2013 sdělila, z jakého důvodu nevyhověla jeho žádosti o určení advokáta. S ohledem na to městský soud požádal stěžovatele o sdělení, zda trvá na podané žalobě nebo zda ji bere zpět. V reakci na to přípisem ze dne 26. 10. 2013 vznesl stěžovatel vůči všem členům devátého senátu městského soudu námitku podjatosti, odůvodněnou údajným „*komplotem*“ a „*uváděním v útisk*“ ze strany městského soudu. Tuto námitku Nejvyšší správní soud usnesením dne 12. 11. 2013, č. j. Nao 82/2013 – 34, shledal nedůvodnou.

[2] Usnesením ze dne 14. 4. 2014, č. j. 9 A 118/2013 – 38, městský soud žádost stěžovatele o osvobození od soudních poplatků zamítl, neboť dle jeho názoru stěžovatel zneužívá institutu osvobození od soudních poplatků. Tento postup odůvodnil množstvím stěžovatelových žalob a stereotypním průběhem jím vedených sporů, přičemž i okolnosti tohoto sporu podle městského soudu svědčily o tom, že stěžovateli nejde o vyřešení sporné otázky, naopak jeho záměrem je vyvolání a vedení sporu jako takového. Stěžovatel odmítá brát zřetel na rozhodnutí městského soudu, který je tak nucen opakovaně posuzovat tytéž otázky. Městský soud v této souvislosti poukázal na skutečnosti, které nyní posuzovaný spor vyvolaly: Stěžovatel požádal o určení advokáta k poskytnutí právní služby, žalovaná jeho žádosti v plném rozsahu vyhověla. Určený advokát požádal stěžovatele o nezbytnou součinnost, kterou mu však stěžovatel odmítl poskytnout a opětovně žalovanou požádal o určení advokáta v téže věci. Následně stěžovatel podal žalobu proti nečinnosti, na níž setrval, přestože mu žalovaná po podání žaloby výslovně sdělila, z jakého důvodu nelze jeho opětovné žádosti vyhovět. Na základě toho měl městský soud za to, že pokud stěžovatel hodlá svá práva vymáhat soudní cestou, a to výše popsáním způsobem, je spravedlivé po něm požadovat, aby tyto spory vedl s vědomím existence nákladů řízení.

[3] Proti napadenému usnesení podal stěžovatel kasační stížnost. V ní namítl, že nežádal o osvobození od všech soudních poplatků, ale toliko od jednoho. Dle názoru stěžovatele městský soud odmítá pochopit, že osoba žádající o osvobození od poplatku nemůže být osvobozena, jde-li o zjevně neúspěšný žalobní návrh. Procesního práva přitom vůbec nelze zneužít, sousloví „zneužití práva“ je tak další nesoudnou hrou se slovy k očerňování některých účastníků řízení. Dle stěžovatele jej městský soud nesprávně poučil o opravném prostředku, neboť kasační stížnost proti dočasnému rozhodnutí není přípustná. K tomu odkázal na věc předloženou rozšířenému senátu pod sp. zn. 3 As 125/2012.

[4] Žalovaná svého práva vyjádřit se ke kasační stížnosti nevyužila.

[5] Nejvyšší správní soud nejprve přezkoumal formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že byla podána včas [§ 106 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“)] a oprávněnou osobou (§ 102 s. ř. s.). Za situace, kdy je předmětem kasačního přezkumu usnesení, jímž byla zamítnuta žádost o osvobození od soudních poplatků, by trvání jak na podmínce uhrazení soudního poplatku za kasační stížnost, tak i na podmínce povinného zastoupení znamenalo jen další řetězení téhož problému (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 9. 2007, č. j. 9 As 43/2007 – 77, všechna zde citovaná rozhodnutí zdejšího soudu jsou dostupná z www.nssoud.cz). S ohledem na tuto situaci tedy nebylo nutné, aby byl stěžovatel v řízení o kasační stížnosti zastoupen advokátem ve smyslu § 105 odst. 2 s. ř. s. a Nejvyšší správní soud netrval ani na zaplacení soudního poplatku za kasační stížnost.

[6] Nejvyšší správní soud poté posoudil důvodnost kasační stížnosti. Zkoumal přitom, zda napadené usnesení netrpí vadami, k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 4 s. ř. s.).

[7] Rozhodovacím důvodem napadeného usnesení byla kverulační povaha sporu, jež je projevem zneužití práva. S tímto závěrem městského soudu Nejvyšší správní soud zcela souhlasí. Při zkoumání naplnění podmínek stanovených v § 36 odst. 3 s. ř. s. je totiž zcela namístě, aby soud zhodnotil také povahu sporu a způsob jeho vedení ze strany stěžovatele (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 3. 2010, č. j. 8 As 22/2010 – 91), kterému i dle názoru zdejšího soudu nejde o úspěšné dovedení řízení do konce, nýbrž se snaží o neustálé prodlužování sporu. Stěžovatel totiž vede mnoho dalších soudních řízení, které se svým obsahem podobají nyní projednávané věci a jeho postup je *de facto* ve všech řízeních totožný. Svůj právní

pokračování

názor Nejvyšší správní soud stěžovateli opakovaně a zcela zřetelně vyjevil již v mnoha svých předchozích rozhodnutích týkajících se jeho sporů; mimo jiné též s konstatováním, že nemajetnost nemůže být sama o sobě důvodem, aby nemajetné osoby mohly bez jakýchkoliv omezení bezplatně vést spory dle své libosti (viz rozsudky zdejšího soudu ze dne 26. 10. 2011, č. j. 7 As 101/2011 – 66, nebo ze dne 6. 6. 2012, č. j. 2 As 6/2012 - 12). Cílem institutu osvobození od soudních poplatků je zajištění toho, aby v případech, kdy osoby nemají dostatek prostředků, a přitom je namístě, aby soudní spor vedly (neboť jde o věc skutečně se dotýkající jejich životní sféry), jim nedostatek materiálních prostředků nebránil v účinné soudní ochraně. Takovou povahu však tento spor nemá (viz rekapitulace průběhu sporu v odst. [1] a [2] tohoto rozsudku). Za této situace lze souhlasit s názorem městského soudu, že není spravedlivé, aby náklady na vedení takových sporů, které je zásadně povinen hradit každý žalobce, za stěžovatele pravidelně nesl formou osvobození od soudních poplatků stát.

[8] Jako nedůvodnou je třeba zamítnout i kasační námitku týkající se nesprávného poučení o možnosti podat opravný prostředek proti napadenému usnesení. Možnost podání kasační stížnosti proti usnesení o nepřiznání osvobození od soudních poplatků totiž potvrzuje i konstantní judikatura zdejšího soudu (viz např. rozsudek NSS ze dne 24. 10. 2007, č. j. 1 Afs 65/2007 - 37, či ze dne 28. 7. 2011, č. j. 8 As 65/2010 – 106). Na této skutečnosti nemohlo nic změnit ani to, že ve věci sp. zn. 3 As 125/2012, na niž stěžovatel odkazoval v kasační stížnosti, byla v době vydání napadeného usnesení rozšířenému senátu zdejšího soudu předložena otázka zpochybňující přípustnost kasační stížnosti proti rozhodnutí o neosvobození od soudních poplatků. Po vydání napadeného usnesení totiž rozšířený senát zdejšího soudu usnesením ze dne 20. 5. 2014, č. j. 3 As 125/2012 – 43, potvrdil, že proti usnesení krajského soudu, jímž byla zamítnuta žádost o osvobození od soudních poplatků, je kasační stížnost přípustná.

[9] K ostatním stěžovatelovým námitkám, které s podmínkami pro přiznání osvobození od soudních poplatků vůbec nesouvisí (stěžovatel v nich například napadá postup žalované, vytýká městskému soudu, že o žalobě uvažuje v minulém čase, uvedl ho v útisk a zorganizoval proti němu komplot, nazval své rozhodnutí přípisem a soukromoprávní písemností podáním atp.), lze souhrnně konstatovat, že nejsou vůbec způsobilé zpochybnit zákonnost či správnost napadeného usnesení.

[10] Ze shora uvedených důvodů Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, proto ji dle § 110 odst. 1 *in fine* s. ř. s. zamítl.

[11] O náhradě nákladů řízení rozhodl Nejvyšší správní soud v souladu s § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, a nemá proto právo na náhradu nákladů řízení; žalované pak v řízení o kasační stížnosti žádné účelně vynaložené náklady nad rámec běžné činnosti nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 12. srpna 2014

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně senátu